

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין בעלי רישיונות להפעלת קווי תחבורה ציבורית בישראל

פתח דבר

מונחת בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**החוק**") להסדר כובל שהצדדים לו הם אגד תעבורה בע"מ, אפיקים שרותי תחבורה מתקדמים בע"מ, דן בדרום תחבורה בע"מ, מטרופולין תחבורה ציבורית בע"מ, סופרבוס ושות', קווים תחבורה ציבורית בע"מ, דן באר שבע תחבורה (2016) בע"מ, גי.בי. טורס בע"מ, ורמה תחבורה ציבורית בגולן מועצה אזורית גולן.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

ההסדר והצדדים לו

הצדדים להסדר הם בעלי רישיונות להפעלת קווי תחבורה ציבורית באזורים שונים ברחבי הארץ. בין היתר, חלה על מפעילי התחבורה הציבורית השונים החובה להעביר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: "**משרד התחבורה**") דיווחים בדבר לוחות הזמנים וזמני הנסיעה של האוטובוסים בקווי השירות בזמן אמת. המידע המוזרם למשרד התחבורה ומועבר באמצעים טכנולוגיים שונים אל הנוסעים, אשר נעזרים במידע זה לצורך תכנון נסיעותיהם. כן משמש המידע המוזרם לצורך התחשבות בין משרד התחבורה ומפעילי התחבורה הציבורית.

לאחרונה הנחה משרד התחבורה את המפעילים לשפר את הממשק בין מערכות הנתונים שלהם למרכז הנתונים של משרד התחבורה, מתוך מטרה לשפר את השירות לנוסעים, ובפרט את יכולת החיזוי של מועדי הגעת האוטובוסים לתחנות. על רקע זה הגיעו הצדדים להסדר, לפיו ישתפו פעולה בהליך תחרותי לבחירת ספק שיטמיע אצל כל אחד מהצדדים להסדר ממשק דיווחי זמן אמת המותאם להפעלה בפרוטוקול עבודה המכונה "SIRI VM". כמו כן יקים הספק שרת משותף לצדדים להסדר, אשר ירכז את דיווחיהם ויעבירם למרכז הנתונים של משרד התחבורה. הספק יופקד גם על הניהול והתחזוקה של המערכות הנ"ל.

הצדדים הסכימו מראש לצירופם של מפעילים נוספים להסדר בעתיד, ובלבד שכל מפעיל שיבחר להצטרף להסדר יישא בעלויות הכרוכות בהטמעת מערכת הדיווחים בשרתיו והתאמתה להעברת הנתונים אל השרת המשותף, וכן בחלקו היחסי בעלויות הקמת השרת המשותף (ככל שמשרד התחבורה לא יישא בעלויות אלו).

לטענת הצדדים להסדר, ריכוז כלל הדיווחים של הצדדים להסדר בשרת המשותף יביא להגברת רמת אמינות הנתונים בהשוואה לחלופה של הקמת ממשק עצמאי על ידי כל אחד מהצדדים להסדר, ויקל על ההתנהלות של משרד התחבורה מול המפעילים. בנוסף, שיתוף הפעולה צפוי לחסוך עלויות

הקמה, הטמעה ותחזוקה של מערכות נפרדות, ולהקל על הצדדים לעמוד בלוחות הזמנים הקצרים שקבע משרד התחבורה לצורך ביצוע ההנחיות החדשות לעניין הדיווחים.

הניתוח התחרותי

עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה: מטרת שיתוף הפעולה היא, כאמור, התקשרות עם ספק לצורך ביצוע הנחיות משרד התחבורה לעניין דיווחים בזמן אמת והכל לצורך שיפור השירות לנוסעים בתחבורה הציבורית. לאור זאת, ומאחר שאין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו, שוכנעתי כי בהסדר מתקיים האמור בסעיף 14(א)(2) לחוק.

כן שוכנעתי כי אין בהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, ובהתאם כי מתקיים בו האמור בסעיף 14(א)(1) לחוק: הצדדים להסדר מתחרים זה בזה, בעיקר במכרזים על הפעלת אשכולות קווי תחבורה ציבורית. אולם, שיתוף הפעולה התחום והממוקד שבפניי אינו נוגע במישרין לליבת התחרות בין הצדדים. בנוסף, בהסכם העקרונות המכונן את ההסדר התחייבו הצדדים כי יעבירו ביניהם אך ורק מידע הנחוץ במישרין לצרכי שיתוף הפעולה, ומבלי לגרוע מכך הבהירו עוד כי העברת מידע בנושאים הנוגעים לליבת התחרות אסורה וכי בפגישות שייערכו לצורך קידום שיתוף הפעולה ישתתפו אך ורק אנשי המקצוע האחראים על המערכות הטכנולוגיות הרלוונטיות. לאור האמור, שוכנעתי כי ההסדר אינו מעורר חשש לפגיעה בתחרות בתחום התחבורה הציבורית.

עוד שוכנעתי כי שיתוף הפעולה לא יביא לריכוז של כוח מונופסוני אל מול הספקים הרלוונטיים, בהם חברות העוסקות במתן פתרונות מעקב, דיווח ובקרה ללקוחות שונים בישראל ובעולם. בנסיבות אלה, בהן קיים מגוון רחב של לקוחות הנוקטים לשירותיהם של הספקים הרלוונטיים, שיתוף הפעולה בין הצדדים להסדר אינו מעורר חשש לפגיעה של ממש בתחרות על רכישתם של שירותים אלה. לבסוף, לאור כל האמור לעיל, אינני רואה קושי להיעתר לבקשתם של הצדדים לאשר מראש את צירופם של כל מפעילי התחבורה הציבורית באוטובוסים להסדר, בכפוף לתנאים המפורטים בו. אדרבה, דווקא הטלת מגבלות על צירופם להסדר של מפעילים נוספים, קיימים או עתידיים, עלולה להאמיר את עלויות התפעול שלהם ואף להציב בפניהם חסם כניסה לענף.

סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקף הפטור למשך שש שנים מיום החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

מיכל הלפרין
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ח אלול תשע"ח

29 באוגוסט, 2018